

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIX/417/2022
Rady Gminy Damnica
z dnia 15 września 2022 r.



GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022- 2024

DAMNICA 2022

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	s.3
2. Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny.....	s.4
3. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej Gminy Damnica.....	s.5
4. Sytuacja rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Damnica.....	s.7
5. Zadania gminy- własne i zlecone.....	s.13
6. Wspieranie rodziny, piecza zastępcza.....	s.14
7. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.....	s.16
8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	s.16
9. Adresaci Programu	s.17
10. Cel główny Programu Wspierania Rodziny na lata 2022- 2024	s.17
11. Cele szczegółowe Programu Wspierania Rodziny na lata 2022- 2024.....	s.17
12. Przewidywane efekty realizacji Programu.....	s.19
13. Realizatorzy Programu Wspierania Rodziny.....	s.19
14. Źródła finansowania Programu.....	s.20
15. Monitoring i ewaluacja.....	s.20

1. Wstęp

„Rodzina jest wspólnotą najbliższych sobie emocjonalnie ludzi. Jest dla dziecka początkiem i źródłem autentycznych kontaktów, relacji i pierwszych więzi emocjonalnych łączących je z rodzicami, rodzeństwem. Jest to wspólnota rodzinna, a więc wspólnota miłości, wychowania, opiekuńcza, kulturowa, majątkowa, wspólnota zamieszkania, nazwiska. Każda wspólnota ma swój intymny wewnętrzny świat, niepowtarzalny, różniący się od innych wspólnot, posiada swoistą strukturę i specyficzne funkcjonowanie”¹. Rodzina jest definiowana jako podstawowa komórka społeczna, jest to pierwsze środowisko dziecka, którym poznaje świat, emocje, to właśnie tu kształtuje się dziecięca osobowość i charakter. To właśnie rodzina jest podstawowym elementem, który kształtuje nasze społeczeństwo. Dzięki prawidłowo funkcjonującej rodzinie zmniejsza się ryzyko powstawania problemów społecznych, przemocy i uzależnień.

Na przełomie lat życie rodzinne diametralnie się zmieniło. Kobiety coraz częściej podejmują zatrudnienie i są niezależne finansowo, role wychowawcze są zbalansowane pomiędzy obojgiem rodziców, zmienia się proces wychowywania młodego człowieka. Wzrasta liczba rodziców samotnie wychowujących dzieci. Na rodzinę współczesną należy spojrzeć z zupełnie innej, szerszej perspektywy. Jednocześnie wzrasta liczba rodzin dysfunkcyjnych, mających problemy z prawidłowym funkcjonowaniem w społeczeństwie. Ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, przemoc, rodzina niepełna czy niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych to główne problemy rodzin dysfunkcyjnych w obecnym czasie.

Dodatkowo rok 2020 przysporzył jeszcze więcej problemów. Pandemia COVID- 19 znacząco wpłynęła na funkcjonowanie rodzin, jak i instytucji państwowych. Sytuacja epidemiologiczna doprowadziła do utraty wielu miejsc pracy, szkoły pozostawały zamknięte, a uczniowie pracowali w trybie zdalnym, ograniczenia związane ze stanem epidemii zmieniły pracę administracji rządowej. Kontakt z klientem został znacznie ograniczony, trzeba było dołożyć wszelkich starań, aby utrzymać reżim sanitarny i bezpiecznie obsłużyć każdego petenta. Rodziny zostały obciążone większym nakładem obowiązków, w szczególności związanych z opieką i nauką dzieci w domu. Obecny stan rzeczy z pewnością wpłynął na pogorszenie sytuacji rodzin dysfunkcyjnych, generując jeszcze więcej problemów w codziennym funkcjonowaniu w społeczeństwie.

1 Beata Krzesińska- Żach, „*Pedagogika rodziny. Przewodnik do ćwiczeń*”, Wydawnictwo Uniwersyteckie Trans Humana, Białystok 2007, s. 15

Biorąc pod uwagę fakt, że rodzina biologiczna jest najlepszym miejscem do wychowywania i dorastania dziecka, należy zadbać, aby dziecko pozostające w niej funkcjonowało jak najlepiej. W tym celu należy wspierać rodziny i podejmować jak najwięcej działań dążących do redukcji powstawania dysfunkcji, nie odrywając tym samym dziecka od rodziców biologicznych. Wszelkie czynności powinny być podejmowane z jak największą starannością, przy współpracy poszczególnych instytucji, należy działać w najbliższym otoczeniu rodziny, przy obustronnym wkładzie w podejmowane starania. Chodzi tu nie tylko o zaangażowanie pracowników instytucji (pracownik socjalny, asystent rodziny, psycholog, pedagog, nauczyciel) ale także wkład w pracę członków rodziny. Zadaniem pracownika socjalnego i asystenta rodziny jest pomoc w pokonywaniu sytuacji kryzysowych i przywrócenie do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, a nie zastępowania rodzica biologicznego.

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”²- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t.j. Dz.U.2022.447 z późn zm.) wyraźnie nadaje kierunek współpracy z rodziną. Ustawa ta jednocześnie reguluje zadania gminy w sprawie wspierania środowiska rodzinnego, m.in. nakłada na gminy obowiązek tworzenia trzyletnich programów wspierania rodziny. Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 zakłada rozwój systemu wsparcia rodzin, jest sprecyzowanym planem, dzięki któremu można wdrożyć działania mające na celu pomoc rodzinom doświadczającym wszelkich trudności życiowych.

2. Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Zadania przyjęte do realizacji Programu regulują następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U.2021.2268 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U.2022.615 z późn. zm.);

² Preambuła ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2022.447 z późn. zm.)

- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U.2022.1205);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U.2022.1577);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U.2021.1119 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U.2020.2050 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U.2020.1329)
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2022.447 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U.2021.1249);
- podstawą prawną działań jest art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej Gminy Damnica

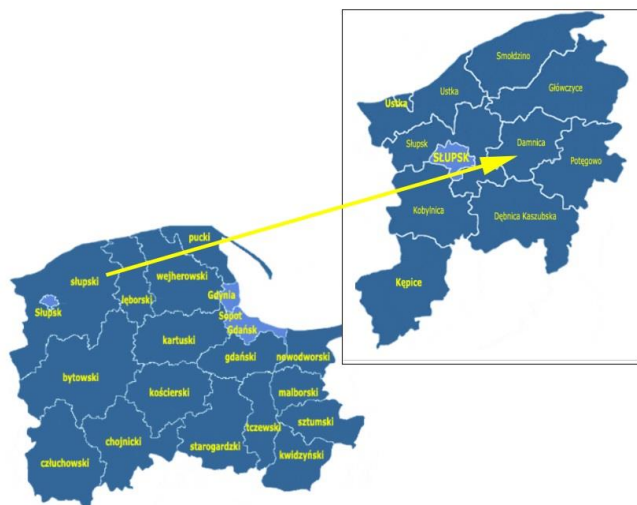
Gmina Damnica położona jest w północno- zachodniej części województwa pomorskiego. Graniczy z 4 gminami powiatu słupskiego:

- Gmina Główczyce;
- Gmina Potęgowo;
- Gmina Dębica Kaszubska;
- Gmina Słupsk.

Powierzchnia Gminy Damnica wynosi 168 km², w gminie znajduje się 27 miejscowości i 18 sołectw. Należy nadmienić, że aż 63% powierzchni całkowitej gminy stanowią użytki rolne, 31% to grunty leśne, 2,3%- tereny komunikacyjne, a 1,7 % to tereny zabudowane. Pozostałe 2% to inne tereny- m.in. użytki ekologiczne, tereny rekreacyjno- wypoczynkowe.³

³ www.damnica.pl

Rys. 1. Położenie Gminy Damnica (źródło: www.damnica.pl)



Według stanu na dzień 31.12.2020 r. Gminę Damnica zamieszkuje 6 080 mieszkańców, a gęstość zaludnienia (osoba/km²) wynosi 36. Z całej liczby populacji 3100 osób stanowią mężczyźni, a 2980 to kobiety (na 100 mężczyzn przypada 96 kobiet). W 2020 r. w Gminie Damnica urodziło się 56 dzieci, natomiast liczba zgonów wyniosła 62. Wynika z tego, że przyrost naturalny w Gminie Damnica utrzymuje się na poziomie -6. W Urzędzie Stanu Cywilnego w Damnicy w 2020 r. zawarto 22 małżeństw, odnotowano natomiast 12 rozwodów.

Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (w osobach) wynosi 1224, w wieku produkcyjnym 3788, a w wieku poprodukcyjnym 1068. W Gminie Damnica liczba osób pracujących wynosi 608 (na 1000 mieszkańców przypada 100 mieszkańców pracujących). Jako bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy jest 167 osób (w tym 96 kobiet), a udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi 4,4%.

Demografia ludności jest bardzo ważnym zagadnieniem, jej dogłębna analiza rzutuje na ogólny obraz społeczeństwa, pozwala na poznanie poszczególnych zjawisk i procesów demograficznych zachodzących w danym społeczeństwie.

4. Sytuacja rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Damnica

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą przy ul. Górnej 8 w Damnicy jest jednostką organizacyjną Gminy Damnica. Głównym celem Ośrodka jest wspieranie rodzin, wspomaganie osób w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i pomoc w odzyskaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela wsparcia rodzinom i osobom poprzez:

- wypłacanie i przyznawanie przewidzianych przez ustawę świadczeń;
- prowadzenie pracy socjalnej;
- ocenę zjawisk, zmian zachodzących w społeczeństwie- monitorowanie zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej;
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Damnicy realizuje następujące rodzaje świadczeń:

1) pomoc społeczna:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy,
- usługi opiekuńcze,
- dom pomocy społecznej (osobie niezdolnej do samodzielnego funkcjonowania przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej),
- pomoc okresowa bądź doraźna w formie posiłku,
- udzielanie schronienia,
- wypłata wynagrodzenia za sprawowanie opieki (w wysokości ustalonej przez sąd);

2) świadczenia rodzinne i opiekuńcze:

- zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (tzw. „Becikowe”),
- świadczenie rodzicielskie,
- zasiłek pielęgnacyjny,
- specjalny zasiłek opiekuńczy,
- zasiłek dla opiekuna,
- świadczenie pielęgnacyjne.⁴

4 Źródło: *Sprawozdanie z Działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Damnicy za 2020 r.*

Szczegółowe dane dotyczące korzystania z poszczególnych form pomocy i poniesione wydatki przedstawiają poniższe tabele:

1. Tabela nr 1.- POMOC SPOŁECZNA (Źródło: *Sprawozdanie z Działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Damnicy za 2019 r. i 2020 r.*)

Rodzaj świadczenia	2019 r.		2020 r.	
	Liczba osób/rodzin, które otrzymały pomoc	Kwota wydatkowania	Liczba osób/ rodzin, które otrzymały pomoc	Kwota wydatkowania
Zasilek stały	67 osób	360 960,00 (w całości z budżetu państwa)	64 osoby	355 496,00 (w całości z budżetu państwa)
W tym prawo do składki na ubezpieczenie zdrowotne	58 osób	29 922,00 (w całości z budżetu państwa)	57 osób	29 456,00 (w całości z budżetu państwa)
Zasilek okresowy	65 rodzin	50 218,00, a w tym z budżetu państwa: 49 894,00	57 rodzin	54 421,00, a w tym z budżetu państwa: 53 700,00
Zasilki celowe	151 rodzin	137 760,00	138 rodzin	152 230,00 (z budżetu gminy)
Posilek w ramach programu rządowego „Posilek w szkole i w domu”	110 osób	52 164,00	88 osób	25 849,00
Oplacenie pobytu w DPS	9 osób	215 945,00	13 osób	273 294,00

2. Tabela nr 2.- ŚWIADCZENIA RODZINNE I OPIEKUŃCZE (Źródło: *Sprawozdanie z Działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Damnicy za 2019 r. i 2020 r.*)

Rodzaj świadczenia	2019 r.		2020 r.	
	Liczba osób/rodzin, które otrzymały pomoc	Kwota wydatkowania	Liczba osób/ rodzin, które otrzymały pomoc	Kwota wydatkowania (środki z budżetu państwa)
Zasilek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego	252 rodziny	849 679,76	205 rodzin	674 481,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	52 osoby	52 000,00	38 osób	38 000,00
Świadczenie rodzicielskie	27 osób	195 757,00	24 osoby	293 075,00
Zasilek pielęgnacyjny	234	474 009,00	224 osoby	580 000,00
Specjalny zasilek opiekuńczy	30 osób	167 247,00	26 osób	143 644,00
Składka zdrowotna do zasiłku	23 osoby	12 272,00	11 osób	9 898,00
Składka emerytalno- rentowa od zasiłku	28 osób	42 784,00	14 osób	36 354,00
Świadczenie pielęgnacyjne	36 osób	630 497,00	38 osób	684 879,00
Składka zdrowotna do świadczenia	15 osób	26 403,00	17 osób	34 751,00
Składka emerytalno- rentowa od świadczenia	22 osoby	105 537,00	16 osób	107 833,00
Zasilek dla opiekuna	3 osoby	22 320,00	3 osoby	22 320,00
Składka zdrowotna od zasiłku	3 osoby	1 953,00	3 osoby	2 008,80
Składka emerytalno- rentowa od zasiłku	3 osoby	5 972,00	3 osoby	6 142, 32

W 2020 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Damnicy pomocą objęto 199 rodzin. Łącznie wszystkie rodziny korzystające z pomocy społecznej tutaj. Ośrodka liczą 446 osób. Ze wszystkich 199 rodzin 62 to rodziny z dziećmi, a liczba rodzin niepełnych ogółem wynosi 19, z kolei 35 rodzin to rodziny emerytów i rencistów.

3. Tabela nr 3- Typy rodzin objętych pomocą (Źródło: Sprawozdanie roczne MRPiPS-03 za 2019 i 2020 r.

Wyszczególnienie	2019 r.			2020 r.		
	Liczba rodzin ogółem	Liczba rodzin na wsi	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba rodzin na wsi	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	217	217	487	199	199	446
O liczbie osób	122	122	122	107	107	107
1						
2	29	29	58	31	31	62
3	22	22	66	23	23	69
4	12	12	48	9	9	36
5	15	15	75	14	14	70
6 i więcej	17	17	118	15	15	102
W tym rodziny z dziećmi	61	61	276	62	62	271
O liczbie dzieci	19	19	58	17	17	46
1						
2	19	19	77	20	20	76
3	13	13	67	14	14	71
4	5	5	33	6	6	38
5	2	2	15	2	2	14
6	1	1	8	1	1	8
7 i więcej	2	2	18	2	2	18
Rodziny niepełne	25	25	87	19	19	63

Rodziny emerytów i rencistów	35	35	48	35	35	63
-------------------------------------	----	----	----	----	----	----

Z powyższej tabeli wynika, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2020 r. zmniejszyła się w stosunku do roku 2019. Jeżeli chodzi o rodziny z dziećmi w 2019 r. z pomocy społecznej korzystało najwięcej rodzin z 1 (19 rodzin) bądź 2 dzieci (19 rodzin), tak samo w 2020 r.- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z 1 dzieckiem wynosiła 17, a z dwójką dzieci 20.

4. Tabela nr 4- Powody przyznania pomocy (Źródło: Sprawozdanie roczne MRPiPS-03 za 2019 i 2020 r.

Powody trudnej sytuacji życiowej	2019 r.			2020 r.		
	Liczba rodzin ogółem	Liczba rodzin na wsi	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba rodzin na wsi	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	132	132	236	119	119	214
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	2	2	2	1	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	10	10	44	12	12	62
W tym: wielodzietność	4	4	26	8	8	48
Bezrobocie	51	51	112	48	48	108
Niepelnosporność	110	110	211	105	105	195
Długotrwała lub ciężka choroba	130	130	239	122	122	217
Bezradność w sprawach opiek.-wych.	48	48	197	47	47	193

i prowadzenia gosp. domowego						
W tym: rodziny niepełne	22	22	61	17	17	44
Rodziny wielodzietne	20	20	120	20	20	123
Przemoc w rodzinie	0	0	0	1	1	3
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	33	33	51	24	24	25
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowani u do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	6	8	5	5	7
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	5	5	18	0	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Kłęsa żywiolowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Z powyższych danych wynika, iż najczęstszym powodem przyznania pomocy są:

- ubóstwo,
- niepełnosprawność,
- długotrwała lub ciężka choroba.

Innym przeważającym czynnikiem jest także bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Wiele rodzin nie radzi sobie z problemami życia codziennego, nie potrafi gospodarować budżetem domowym, załatwiać spraw urzędowych i administracyjnych, rozwiązywać wewnętrznych problemów rodzinnych.

Dzieciom, które mają zasadzone alimenty od rodzica, a ich egzekucja jest bezskuteczna są uprawnione do funduszu alimentacyjnego. Świadczenie to przysługuje:

- do ukończenia przez dziecko 18 roku życia,
- do ukończenia 25 roku życia pod warunkiem kontynuowania nauki w szkole,
- dziecku ze znacznym stopniem niepełnosprawności świadczenie przysługuje bez względu na wiek.

W 2020 r. obowiązywało następujące kryterium dochodowe:

- do 30 września 2020 r.- 725 zł,
- od 1 października 2020 r.- 900 zł.

Świadczenie przysługuje także w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

5. Tabela nr 5.- Fundusz Alimentacyjny (Źródło: *Sprawozdanie z Działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Damnicy za 2019 r. i 2020 r.*)

Rodzaj świadczenia	2019 r.		2020 r.	
	Liczba osób otrzymujących świadczenia	Kwota wydatkowania	Liczba osób otrzymujących świadczenia	Kwota wydatkowania
Fundusz alimentacyjny	53	231 330,67	45	242 674,00

5. Zadania gminy- własne i zlecone

W pomocy społecznej zadania gminy dzielą się na własne i zlecone. Do zadań własnych należą:

- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne (określone są w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- zapewnianie miejsc w domach pomocy społecznej, kierowanie do nich podopiecznych,
- wsparcie dla osób opuszczających zakłady karne,
- ponoszenie odpłatności za domy pomocy społecznej za pobyt mieszkańca Gminy Damnica w tym domu,
- sprawowanie pogrzebu (także dla osób bezdomnych),
- dożywianie dzieci,
- organizacja usług opiekuńczych,
- przyznawanie oraz wypłacanie zasiłków stałych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- realizacja oraz opracowywanie projektów socjalnych,
- zapewnienie posiłku oraz odzieży dla osób tego pozbawionych,
- udzielanie schronienia,
- opracowanie oraz realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w ustawie o pomocy społecznej realizowanych przez gminę należą m.in.:

- wypłata wynagrodzeń za sprawowanie opieki,
- organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych (dla osób z zaburzeniami psychicznymi),
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłata zasiłków celowych w związku z klęską żywiołową lub ekologiczną.

6. Wspieranie rodziny, piecza zastępcza

Rodzinom, które mają problemy w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej należy się pomoc oraz wsparcie. Pomoc rodzinom nie polega tylko i wyłącznie na przyznawaniu świadczeń finansowych. We współpracy z rodziną należy skupić się przede wszystkim na analizie sytuacji danej rodziny oraz na ustaleniu przyczyn występowania dysfunkcji. Głównym celem

podczas pracy z rodziną dysfunkcyjną jest rozwijanie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziców. Bardzo często są to osoby bezradne życiowo, które nie potrafią rozwiązywać problemów z zakresu funkcjonowania w społeczeństwie. Dodatkowo należy dążyć do integracji rodziny i przeciwdziałać jej marginalizacji i degradacji.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniony jest asystent rodziny, który prowadzi pracę z rodzinami z terenu Gminy Damnica. Do jego zadań należą:

- opracowanie i realizowanie planu pracy z rodziną,
- pomoc rodzinom w poprawie jej sytuacji życiowej,
- pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych i psychologicznych,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- pomoc w poszukiwaniu pracy i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie wsparcia dzieciom.

W 2020 r. asystent współpracował z 10 rodzin, a liczba dzieci objętych współpracą wynosiła 36.

6. Tabela nr 6.- Asystent rodziny (Źródło: *Sprawozdanie z Działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Damnicy za 2019 r. i 2020 r.*)

Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	2019 r.		2020 r.	
	Liczba rodzin objętych współpracą z asystentem	Liczba dzieci objętych współpracą z asystentem	Liczba rodzin objętych współpracą z asystentem	Liczba dzieci objętych współpracą z asystentem
1	16	44	10	36

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej opłaca również pobyt dzieci w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka:

- 10 % wydatków- w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % wydatków- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % wydatków- w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

7. Tabela nr 7. Wspieranie rodziny- liczba dzieci w pieczy zastępczej (Źródło: *Sprawozdanie z Działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Damnicy za 2019 r. i 2020 r.*)

2019 r.		2020 r.	
Wspieranie rodziny- liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Kwota wydatkowana przez gminę	Wspieranie rodziny- liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Kwota wydatkowana przez gminę
24	130 110,78	20	124 363,79

7. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Damnicy działa Zespół Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Damnica. Zespół obsługuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Posiedzenia Zespołu nie mogą odbywać się rzadziej niż raz na 3 miesiące. Tworzy się także grupy robocze, które spotykają się w miarę potrzeb. W 2019 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 18 posiedzeń grup roboczych, a zostało założonych 5 Niebieskich Kart. Natomiast w 2020 r. odbyły się 2 posiedzenia Zespołu i 16 posiedzeń grup roboczych, wpłynęło 8 kart. Pracownicy socjalni stale monitorują zjawisko przemocy na terenie Gminy Damnica, współpracują z funkcjonariuszami Policji, pedagogami szkolnymi, służbą zdrowia i kuratorami.

8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Na terenie Gminy Damnica działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z siedzibą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej przy ul. Górnej 8. Zadaniem Komisji jest monitorowanie zjawiska alkoholizmu na terenie gminy, edukacja, profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych. Głównym celem Komisji jest pomoc w zwalczaniu uzależnień, reagowanie na akty przemocy w rodzinie. Komisja realizuje również określone ustawowo zadania:

- wnioskowanie o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż alkoholu (w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w związku ze sprzedażą alkoholu),
- uczestnictwo w kontrolach,
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,

- podejmowanie czynności wobec osób nadużywających alkoholu.

W 2019 r. odbyło się 12 posiedzeń Komisji, zgłoszono 21 wniosków na leczenie, a ilość wniosków zgłoszonych do Sądu wynosiła 3. Wydano 4 opinie. Koszt wynagrodzenia członków Komisji wynosił 10 305,15 zł, koszt wniosków złożonych do Sądu to 300 zł, a koszt wydanych opinii wynosił 960 zł. Natomiast w 2020 r. odbyło się 12 posiedzeń Komisji, złożono 20 wniosków na leczenie, 9 wniosków zostało skierowanych do Sądu. Wydano 10 opinii. Koszt wynagrodzenia członków Komisji w 2020 r. wynosił 10 560,00 zł, koszt wniosków do Sądu to 900 zł, a koszt wydanych opinii to 1 400 zł.

9. Adresaci Programu

Głównymi adresatami Programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Damnica, wychowujące dzieci, a w szczególności:

- rodziny niepełne, wielodzietne, samotne matki,
- rodziny dysfunkcyjne, które nie mają możliwości, aby samodzielnie przezwyciężyć trudności życiowe,
- rodziny żyjące w ubóstwie, gdzie głównym problemem jest bezrobocie,
- rodziny i ich członkowie dotknięci przemocą oraz uzależnieniami.

10. Cel główny Programu Wspierania Rodziny na lata 2022- 2024

Głównym celem Programu jest pomoc rodzinom zamieszkującym na terenie Gminy Damnica, wsparcie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, pomoc w stwarzaniu optymalnych i godnych warunków do wychowywania dzieci, przywrócenie rodzin dysfunkcyjnych do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

11. Cele szczegółowe Programu Wspierania Rodziny na lata 2022- 2024

Cel główny Programu może być osiągnięty jedynie poprzez realizację celów szczegółowych. Cele szczegółowe to:

1. Zabezpieczenie rodziny poprzez zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych i życiowych.
2. Podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz dzieci i rodziny.

3. Poprawa bezpieczeństwa rodziny- zwalczanie przemocy, uzależnień, dysfunkcji.

4. Wsparcie w rozwijaniu umiejętności wychowawczych rodziny.

Cel szczegółowy: Zabezpieczenie rodziny poprzez zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych i życiowych		
Zadania	Wskaźnik realizacji działań	Realizatorzy
Zapewnienie wsparcia materialnego oraz rzeczowego rodzinom w potrzebie	- Liczba rodzin objętych pomocą materialną i rzeczową	- GOPS Damnica - Organizacje pozarządowe
Dożywianie dzieci	- Liczba dzieci objętych dożywianiem	- GOPS Damnica - Organizacje pozarządowe - placówki oświatowe
Zabezpieczenie środków na finansowanie pieczy zastępczej	- Kwoty przeznaczone na dofinansowanie pieczy zastępczej	- GOPS Damnica - UG Damnica
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin z dysfunkcjami	- Liczba monitorowanych rodzin	- GOPS Damnica - służba zdrowia - placówki oświatowe
Pomoc osobom potrzebujących schronienia	- Liczba osób, którym udzielono schronienia	- GOPS Damnica, - Policja, - GKRPA
Cel szczegółowy: Podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz dzieci i rodziny		
Organizacja zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży dotyczących funkcjonowania rodziny	- Liczba godzin przeprowadzonych zajęć - Liczba dzieci biorących udział w zajęciach	- GOPS Damnica - placówki oświatowe - PCPR
Organizowanie kampanii na rzecz wsparcia rodziny	- Liczba rozdysponowanych ulotek, broszur - Liczba informacji zamieszczonych na stronach internetowych, w mediach społecznościowych	- GOPS Damnica - placówki oświatowe - PCPR
Cel szczegółowy: Poprawa bezpieczeństwa rodziny- zwalczanie przemocy, uzależnień, dysfunkcji		
Prowadzenie kampanii dotyczących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	- Liczba przeprowadzonych kampanii - Liczba rozdysponowanych ulotek, broszur - Liczba uczestników kampanii	- GOPS Damnica - placówki oświatowe - Zespół Interdyscyplinarny - GKRPA
Monitorowanie zjawiska uzależnień, wsparcie w podejmowaniu terapii uzależnień	- Liczba osób podejmujących terapię	- GOPS Damnica - placówki oświatowe - Policja - kuratorzy - GKRPA - Zespół Interdyscyplinarny
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	- Liczba założonych Niebieskich Kart - Liczba zwołanych grup roboczych	- GOPS Damnica - Policja - Zespół Interdyscyplinarny - placówki oświatowe
Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (zajęcia, warsztaty)	- Liczba dzieci biorących udział w zajęciach, warsztatach	- GOPS Damnica - CEiK - Biblioteka w Damnicy - placówki oświatowe
Cel szczegółowy: Wsparcie w rozwijaniu umiejętności wychowawczych rodziny		
Zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności życiowe	-Liczba osób objętych współpracą z asystentem rodziny	- GOPS Damnica

Zapewnienie wsparcia psychologicznego dla rodzin i dzieci	- Liczba udzielonych porad	- GOPS Damnica - placówki oświatowe - poradnia psychologiczno-pedagogiczna - centrum zdrowia psychicznego
Prowadzenie grup wsparcia	- Liczba osób uczęszczających na grupy wsparcia - Liczba grup wsparcia	- GOPS Damnica - Kluby AA - GKRPA
Prowadzenie pracy socjalnej	- Liczba osób objętych pomocą ze strony pracowników socjalnych	- GOPS Damnica

12. Przewidywane efekty realizacji programu

Przewidywane efekty realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny to:

- pogłębienie współpracy instytucji z rodzinami zamieszkującymi Gminę Damnica,
- poprawa funkcjonowania rodzin, polepszenie sytuacji wychowywanych dzieci,
- zminimalizowanie powstawania zjawisk dysfunkcyjnych w rodzinach,
- wzmocnienie roli rodziny w życiu społecznym,
- stworzenie systemu wsparcia i wspomaganie rodzin,
- powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

13. Realizatorzy Programu Wspierania Rodziny

Realizatorami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022- 2024 są:

- Urząd Gminy w Damnicy,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Damnicy,
- Zespół Interdyscyplinarny w Damnicy,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku,
- placówki oświatowe znajdujące się na terenie Gminy Damnica (szkoły, przedszkola),
- kuratorzy sądowi,
- organizacje pozarządowe,
- ośrodki zdrowia mające siedzibę na terenie Gminy Damnica,
- Posterunek Policji w Damnicy,
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Słupsku,
- jednostki kultury z terenu Gminy Damnica,

- Sąd Rejonowy w Słupsku- Wydz. Rodzinny i Nieletnich.

14. Źródła finansowania Programu

- Budżet państwa.
- Środki własne gminy.
- Środki pochodzące z dotacji.
- Środki finansowe pochodzące z funduszy unijnych.

15. Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie monitoringu i ewaluacji polega na regularnym i bieżącym analizowaniu wskaźników oraz stanu realizacji poszczególnych zadań i działań. Pozwoli to na ocenę skuteczności sporządzonego Programu Wspierania Rodziny. Jednym z elementów monitoringu jest przedłożenie Radzie Gminy Damnica sprawozdania z realizacji Programu w terminie do dnia 31 marca każdego roku (za rok poprzedni).

Podsumowując, głównym celem Programu Wspierania Rodziny jest pomoc i wsparcie rodzin doznających wszelkich trudności życiowych takich jak przemoc, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, uzależnienia, ubóstwo, bezrobocie, itp. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Damnicy dołoży wszelkich starań, aby jak najlepiej zrealizować wszystkie cele i założenia Programu, poprawiając tym samym sytuację rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Damnica.

Wykaz użytych skrótów:

GOPS Damnica- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Damnicy

UG Damnica- Urząd Gminy w Damnicy

GKRPA- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

CEiK- Centrum Edukacji i Kultury w Damnicy

Spis tabel:

1. Tabela nr 1- POMOC SPOŁECZNA	s.8
2. Tabela nr 2- ŚWIADCZENIA RODZINNE I OPIEKUŃCZE.....	s.9
3. Tabela nr 3- Typy rodzin objętych pomocą	s.10
4. Tabela nr 4- Powody przyznania pomocy.....	s.11
5. Tabel nr 5- Fundusz Alimentacyjny.....	s.13
6. Tabela nr 6- Asystent rodziny.....	s.15
7. Tabela nr 7- Wspieranie rodziny- liczba dzieci w pieczy zastępczej.....	s.15

Spis rysunków:

1. Rysunek nr 1- Położenie Gminy Damnica.....	s.6
---	-----